Д О К Л А Д

за шумовото натоварване на гр. Шумен

през 2024 г.

Стратегическа цел в дейността на РЗИ е опазване и укрепване здравето на населението чрез предотвратяване и намаляване на неблагоприятното въздействие на факторите на жизнената среда, в това число и на „шумовото замърсяване“.

Шумът в населените места се явява стресов фактор за човешкия организъм. Влиянието му зависи от интензитета, характера на шума, времетраенето на шумовото въздействие, индивидуалната чувствителност и др. Шумът влияе на целия организъм, но преди всичко засяга централната нервната система. Продължителното му въздействие води до раздразнителност, лабилност в настроението, разсеяност, бърза уморяемост, спадане темпа на работа, нарушения във възприятието, отслабване на вниманието, влошаване на запаметяването и др. Влиянието на градския шум се проявява също в дейността на слуховия анализатор (временно и трайно повишение на слуховия праг), на вегетативната нервна система (усилен съдов тонус, нарушения в сърдечния ритъм, повишено артериално налягане), дихателната система (промени в честотата на дихателните движения и повишение на минутния дихателен обем), храносмилателната система (нарушения в стомашната секреция – понижено количество и киселинност, нарушено усвояване на хранителните съставки, забавен пасаж) и на ендокринната система (повишение на основната обмяна, увеличено отделяне на адреналин и др. хормони).

Всички тези отрицателни въздействия на шума водят до повишаване на общата заболяемост, вследствие на понижена обща имунобиологична реактивност на организма, повишена честота на заболеваемост от неврози, язвена болест, артериална хипертония, исхемична болест на сърцето, намалява се работоспособността, развива се преумора, вследствие на нарушения отдих и сън.

В периода от 28.05.2024 г. до 14.06.2024 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания” към РЗИ – Шумен беше проведен

ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Измерванията бяха извършени в определените 15 пункта както следва:

1. Пунктове прилежащи към пътни и железопътни трасета.

1.1. Върху територии подложени на въздействие на интензивен пътен трафик:

- ул. „Софийско шосе” до № 13;

- бул. „Славянски” (южно платно) до № 7;

- ул. „Дедеагач” до бл. 13;

- ул. „Ришки проход” до № 15

1.2. Върху територии, подложени на въздействие на железопътен транспорт:

- бул. „Симеон Велики” до № 14;

- бул. „Плиска” до № 6

2. Пунктове върху територии с промишлени източници на шум:

- бул. „Мадара” до № 17;

- ул. „Вл. въстание” до № 18;

- ул. „Дедеагач” до № 21

3. Пунктове разположени върху територии, подлежащи на усилена шумозащита:

3.1. Жилищни зони с неутежнен акустичен режим:

- ул. „Ген. Драгомиров” до ДГ;

- ул. „Ивайло” № 18

3.2. Зони за обществен отдих:

- ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”

3.3. Зони на лечебни заведения:

- ул. „П. Парчевич” до № 18

3.4. Зони за научно-изследователска дейност:

- ул. „Спартак” до № 24

3.5. Тихи зони извън урбанизираните:

- ул. „Боровец” до № 10

На всяка от улиците беше разположен по един пункт за наблюдение. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73 – 77 dB(A).

Най-високо еквивалентното ниво на шума в диапазона 68 – 72 dB(A) е установено в 1 пункт – на бул. „Симеон Велики” до № 14.

Средни стойности на еквивалентното ниво на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) са установени в 7 пункта – ул. „Софийско шосе” до № 13, бул. „Славянски” (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач” до № 13, бул. „Ришки проход” до № 15, бул. „Плиска” до № 6, бул. „Мадара” до № 17 и ул. „Дедеагач” до № 21.

Средна стойност на еквивалентното ниво на шума в диапазона 58 – 62 dB(A) е установено в 2 пункта – ул. „Владайско въстание” до № 18 и ул. „Петър Парчевич” до № 18.

Средни стойности на еквивалентното ниво на шума под 58 dB(A) са регистрирани в 5 пункта – ул. „Ген. Драгомиров” до ДГ, ул. „Ивайло” до № 18, ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков”, ул. „Спартак” до № 24 и ул. „Боровец” до № 10.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2023 година се наблюдава в 3 от пунктовете. Увеличението е от 2,0 dB(A) в два пункта – ул. „Дедеагач” до № 13 и ул. „Дедеагач” до № 21 и достига до 4,7 dB(A) на ул. „Боровец” до № 10. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в трите пункта е свързано с увеличения брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2023 година се наблюдава в 11 от пунктовете. Намалението е от 0,1 dB(A) в пункта на бул. „Мадара” до № 17 и достига до 3,0 dB(A) на ул. „Спартак” до № 24. Намалението на средното еквивалентно ниво на шума в 5 от пунктовете е свързано с намаления брой на преминали моторни превозни средства за час.

Измерената средната стойност на еквивалентното ниво на шума в 1 пункт на ул. „Ген. Драгомиров” до ДГ се запазва същата като през 2023 г.

Еквивалентни нива на шум под граничната стойност за деня за съответните територии са регистрирани в 4 пункта. Това са пунктовете на бул. „Мадара” до № 17, ул. „Владайско въстание” до № 18, ул. „Дедеагач” до № 21 и ул. „Ген. Драгомиров” до ДГ.

Като цяло броя на моторните превозни средства (МПС) преминали по време на измерването се увеличава в сравнение с 2023 г. Интензивността на преминалите МПС по време на измерването е увеличена в 9 от пунктовете.

По отношение структурата на потока се отчита увеличаване броя на леките автомобили преминали по време на измерването. Неизправности в техническото състояние на моторните превозни средства (остарял автомобилен парк) и натоварения транспортен трафик води до повишаване на еквивалентно ниво на шум над граничната стойност в 11 от пунктовете.

Състоянието на пътното покритие в 12 от пунктовете е добро, а в 3 – задоволително (на ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков“, ул. „Спартак” до № 24 и ул. „Боровец” до № 10).

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично залесяване на определени улици. По-малко внимание се отделя на вътрешноквартална пътна мрежа, където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване.

Поетапно през годините беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилена шумозащита.

В доклада до Община Шумен бяха направени следните предложения:

1. Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо мерки като правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика (управление на светофарните уредби, монтиране на скоростни радари, информационни табла), планиране на трафика, намаляване на шума чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилена шумова защита.

2. При сгради, подлежащи на усилена шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии, решаване на проблема с шума чрез изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.

3. Изграждане на нова и поддръжка на съществуващата инфраструктура. Планиране и изграждане на велоалеи в общинските центрове.

4. Да се изпълняват мероприятията, водещи до намаляване на имисионния шум, заложени в Общия устройствен план на гр. Шумен.

5. Да се актуализира и оптимизира организацията на движение на моторните превозни средства в града в съответствие с получените резултати.

6. Да се следи стриктно за наличие на част „Озеленяване” към изработените подробни устройствени планове.

7. Да не се въвеждат в експлоатация обекти с нереализиран проект за озеленяване.

8. Инициране и провеждане на информационни кампании и мероприятия за стимулиране на алтернативните начини на придвижване на населението.